

Verslag Inspiratietour Financieringsinstrumenten

10 november 2020

Jacques van de Worp (VEMW) heette de ca. 90 deelnemers van harte welkom bij de alweer derde Inspiratietour, die vanwege Covid-19 niet per bus maar online plaatsvond. Hij lichtte met Marc Londo (NVDE) en Sander Peeters (RVO) toe waarom deze drie organisaties de Inspiratietours voor de Industrie hebben georganiseerd.

Vooraf werd een aantal vragen aan de deelnemers voorgelegd via de MentiMeter, om de deelnemers actief te betrekken en een beeld te krijgen van hun achtergrond en standpunten. Zo hebben de deelnemers met name gebruikgemaakt van de subsidie- en/of fiscale regeling 'EIA/MIA\Vamil' en 'SDE(+)'; ieder met een kwart. Nagenoeg een gelijk aantal heeft nog geen gebruik gemaakt van subsidies of fiscale regelingen. Van de DEI(+) heeft een zesde gebruikgemaakt. Het percentage deelnemers dat gebruik heeft gemaakt van HER+, VEKI of andere regelingen is slechts marginaal en had te maken met de beperkte doorlooptijd.

Deelnemers geven aan dat in de genoemde regelingen – of waarvoor een nieuwe regeling zou moeten komen – met name opslag (energie/waterstof) ontbreekt. Dit is tenslotte een belangrijke buffer tussen de sterk veranderende vraag- en aanbodverhoudingen. Ook procesoptimalisatie, oftewel procesefficiency, en focus op innovatie kwamen naar voren. Andere (minder) genoemde antwoorden waren: meer vollasturen, koppeling of bundeling van bronnen/technieken, (stimulering) restwarmte, elektrodeboiler, opschaling, aansluitingen infrastructuur, waterstof uit biomassa, ESCO's en recycling van HFKs.

RVO – Subsidie en fiscale regelingen industrie

Door Timme Lucassen – adviseur Programma Verduurzaming Industrie (PVI)

Timme Lucassen van RVO nam de deelnemers mee in het (huidige) aanbod van subsidies en fiscale regelingen en hoe deze op volgorde van TRL-niveau kunnen worden toegepast; van pilotfase tot marktuitrol en exploitatie. Dit najaar staan de volgende regelingen open of gaan binnenkort open: DEI+, HER+, VEKI2020, MIA\Vamil, EIA en de SDE++. Op dit moment staan er geen (Nederlandse) regelingen open voor innovatie doeleinden.

DEI+ is een demonstratieregeling die zich richt op technologieën die gedemonstreerd kunnen worden in de praktijk of in een nieuwe omgeving. Het betreft een brede regeling die geschikt is voor veel technologieën, bedoeld om praktijkervaring op te doen en kennis uit te wisselen.

HER+ is een regeling dat als doel heeft experimentele ontwikkeling te stimuleren voor de categorieën die in de SDE++ vallen. Het is bedoeld om onderzoek en experimentele ontwikkeling plaats te laten vinden – als een voorbode – voor de SDE++ technieken.

Uit de MentiMeter vragen kwam al naar voren dat er weinig gebruik is gemaakt van de VEKI regeling. De voorgaande VEKI regeling beschikte over een beperkte doorlooptijd. In de huidige regeling is de doorlooptijd verlengd tot 2024. Deze regeling sluit aan op DEI. Waar de DEI is bedoeld voor de pilot/demo fase heeft de VEKI het karakter voor opschaling. Dat betekent dan ook dat een

technologie al 3 keer gedemonstreerd moet zijn zodat het in de VEKI verder geoptimaliseerd kan worden.

Bovenstaande regelingen betreffen subsidies. Twee andere regelingen die relatief bekend zijn, zijn de MIA en EIA. Het betreffen regelingen waarin voor diverse technieken middels de milieu- en energielijst een fiscale aftrek plaatsvindt; de investeringen kunnen van de winstbelasting worden afgetrokken.

Alle regelingen zijn inmiddels getransformeerd van regelingen die zich niet alleen richten op energiebesparing/efficiency maar inmiddels ook op CO₂-reductie maatregelen. Zo vallen in de EIA ook CO₂-reductieplannen. In geval van een CO₂-reductieplan met een beoogde doelstelling om bijvoorbeeld in 2030 20% emissie te reduceren, kunnen alle individuele maatregelen onder de EIA worden geschaard. Ook energiebesparing en CO₂-reductie onderzoeken kunnen hieronder vallen.

Vragen over regelingen en Opbouw & Ombouw kunnen te allen tijde worden gesteld via www.verduurzamingindustrie.nl.

RVO – Uitrol SDE++ regeling

Door Hendrik Alkema – adviseur SDE++

Waar alle voorgaande regelingen de ontwikkelingsfasen tot en met de marktuitrol afdekken, betreft de SDE++ een exploitatiesubsidie die de onrendabele top afdekt. In de nieuwe regeling staat het vermijden van CO₂-uitstoot centraal. Naast hernieuwbare elektriciteit, hernieuwbaar gas en hernieuwbare warmte richt de regeling zich nu ook op CO₂-arme warmte en CO₂-arme productie in de industrie.

Hendrik Alkema ging met name in op de veel voorkomende vragen over de SDE++ regeling, die RVO op dit moment veelvuldig gesteld krijgt. De vragen gaan met name over de categorieën e-boiler, industriële warmtepomp en restwarmtebenutting.

Met de e-boiler dient CO₂-arme warmte te worden geproduceerd. De inkoop van groene stroom voor de elektrische boiler wordt hierbij niet verplicht gesteld. De gedachte achter het opnemen van de e-boiler in de SDE++ regeling is dat deze techniek de pieken opvangt in het aanbod van duurzame elektriciteit. Belangrijk te vermelden is dat in verband met het nog uitblijven van duurzame elektriciteit op het net in de aankomende jaren, de vollasturen naar beneden toe zijn bijgesteld. Vanaf 2025 is 'banking' mogelijk, vanaf dat jaar is de volledige 2.000 uur beschikbaar en kan ook de gemiste productie in de voorgaande jaren worden ingelopen.

In de regeling wordt er standaard vanuit gegaan dat bij aanschaf van een e-boiler het bedrijf een ETS-voordeel heeft. Wanneer dit niet zo is moet dit worden aangegeven; de aanvraag moet het tegendeel aantonen.

In het kader van de meetketen: voor CO₂-arme warmte en productie kunnen geen GvO's (garantie voor oorsprong) worden afgegeven. GvO's zijn alleen gedefinieerd binnen de energieproductie. Er wordt wel een systeem opgezet dat vergelijkbaar is met GvO's. Dat betekent dat de installatie en de meting van de CO₂-reductie gekeurd wordt door het meetbedrijf en zij geven een oordeel omtrent

geschiktheid. Op dit moment is het aanleveren van meetgegevens door het meetbedrijf nog niet afdwingbaar. Verwachting is dat dit bij de SDE++ wel ingaat.

Wat betreft de industriële warmtepomp staat deze categorie niet open voor land- of glastuinbouw. Verder mag alleen warmtelevering aan industriële processen plaatsvinden en is koudelevering niet toegestaan. Verder geschiedt het aantonen van de COP project specifiek en dus niet aan de hand van (standaard) specificaties van de fabrikant. Op basis van de temperatuurniveaus en het vermogen passend bij het project (project parameters) dient de COP te worden berekend.

Bij restwarmtebenutting wordt onder restwarmte, de warmte verstaan die in de huidige situatie (= dag van indienen SDE-aanvraag) niet wordt benut. De restwarmte moet worden geleverd aan een andere locatie dan waar de warmte vrijkomt. Stoomlevering is uitgesloten omdat dit hoogwaardige warmte betreft.

Bij aanvraag van de SDE++ is het belangrijk te vermelden dat het aanleveren van een haalbaarheidsstudie verplicht is; deze is categorie afhankelijk. Let ook op de juiste modellen te gebruiken, zoals het model 'toestemming locatie-eigenaar' (voor als u geen eigenaar bent van de locatie) en het model 'transportverklaring'. Deze modellen zijn verplicht, anders is de aanvraag niet volledig en daarmee niet geldig.

Verder is het aan te bevelen om het RVO model voor de haalbaarheidsstudie (exploitatieberekening) te gebruiken, aangezien hierin zogeheten verborgen checks zijn meegenomen. Zo geeft het model bijvoorbeeld aan dat bij een eigen vermogen van minder dan 20%, een intentieverklaring van de financier benodigd is.

Aansluitend werd de deelnemers nog een viertal vragen gesteld via MentiMeter. Bijna 80% geeft aan dat de SDE++ regeling niet aansluit bij de behoeften van de industrie. Met name het gebrek aan eenvoud door o.a. te veel voorwaarden, het niet opnemen van lange termijn technologieën in de regeling en meer vollasturen worden aangestipt als belangrijke 'randvoorwaarden' die ontbreken in de SDE++ regeling. De meest genoemde 'technologie' dat volgens de deelnemers ontbreekt is wederom opslag. Daarnaast werd warmtepomp met koude (lucht/water) en overige broeikasgassen genoemd. Overige input was technologie voor: direct air capture, stikstofoxide, e-fuels, methaan, groene waterstof en de kleinere vermogen warmtepomp.

EY – Invloed van fiscaliteit

Door Bastiaan Kats – belastingadviseur

Bastiaan Kats gaf inzicht in welke invloed de fiscaliteit op een duurzame business case heeft. Hierin werd met name ingegaan op de belastingen EB (Energiebelasting) en ODE (Opslag Duurzame Energie) en niet de CO₂-heffing, omdat deze nog niet is aangenomen. Deze twee belastingen komen bedrijven met name in de exploitatiefase tegen. De EB en ODE worden veelal in één zin genoemd, terwijl het feitelijk twee verschillende belastingen zijn. Echter, de ODE volgt geheel de inhoud van de Energiebelasting. Om die reden werd met name naar de inhoudelijke kant van de Energiebelasting gekeken.

Bij het verbruik van elektriciteit en aardgas dient de Energiebelasting en ODE-belasting te worden betaald. Het betreft hier een indirecte belasting waarin de leverancier belastingplichtig is gemaakt, omdat de levering als belastbaar feit is aangemerkt. In de praktijk zijn veelal de grote energieleveranciers de belastingplichtigen, maar bij het leveren van energie als bedrijf verschuift die belastingverplichting. In de praktijk wordt dit echter niet altijd op tijd onderkend met alle nadelige effecten van dien.

Aan de hand van een businesscase liet Bastiaan zien op welke manier fiscaliteit een nadelige uitwerking kan hebben. In het geval van de levering van hernieuwbare energie via een nabijgelegen windpark waarbij een netbeheerder de stroom aan de eindverbruiker (brouwerij) levert, kan geen gebruik worden gemaakt van het belastingvrij verbruik van de opgewekte energie. In de geschetste constructie is de netbeheerder of het windpark immers de belastingplichtige voor de levering van de elektriciteit aan de brouwerij. De vrijstelling van het belastbare feit is derhalve niet aan de orde.

In het voorbeeld van biogas schetste Bastiaan een constructie waarbij de levering door het Waterschap aan de brouwerij lijkt te geschieden, ook al komt het biogas (of de grondstof) in wezen van de brouwerij zelf vandaan. Wanneer de faciliteit in de wet niet goed past op de feitelijke situatie, krijgt de onderneming te maken met een extra belastingdruk en een (jaarlijkse) naheffing of zelfs boete als gevolg. Het produceren van biogas met een eigen zuiveringsinstallatie is daarentegen wel vrijgesteld. Ook belangrijk om te weten is dat de fiscale faciliteit niet meer te gebruiken is wanneer de regelgeving vraagt om de verplaatsing van de zuiveringsinstallatie, bijvoorbeeld vanwege mogelijke stankoverlast.

Slotopmerking: denk goed na voor de uitrol van het verduurzamingsproject en overleg met een adviseur over de fiscaliteit. Het kan uw businesscase positief beïnvloeden maar ook negatief: kom niet voor vervelende verrassingen te staan!

ABN AMRO – Subsidies die er niet zijn

Door Arnold Mulder – Sector Banker Energy

Arnold Mulder maakte duidelijk dat de toekomstbestendigheid en de financierbaarheid van een project – in het licht van een snel veranderende energievoorziening en industrietransitie – extra aandacht behoeft. Veel investeringen worden immers gerealiseerd voor een levensduur van tien tot tientallen jaren, waar de veranderingen in die tijdspanne groot zijn met onzekerheden en ongewissheden.

Arnold Mulder ging met name in op de subsidies die er (nog) niet zijn. De regelingen zijn constant in beweging en dienen als een middel en zijn niet een doel op zich. Hij gaf dan ook aan: “Wie alleen naar het huidige instrumentarium kijkt, bevindt zich op glad ijs. Kijk voorbij 2030!”. Zorg daarbij dat de administratie op orde is om niet alsnog financiering mis te lopen.

Vooruitlopend op de Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) adoptie – welke wordt verwacht in Q2 in 2021 – geeft Arnold aan dat deze belasting al wel effectief is. Hij adviseert dan ook CBAM al mee te nemen in de businesscase. Het loont niet om vanwege die koolstofkosten nu nog te

verhuizen uit Europa. Het verplaatsen van de productiecapaciteit en het opbouwen van een nieuwe waardeketen en logistiek wegen immers veel zwaarder. Met de wetenschap dat de CBAM boven de markt hangt, is deze volgens Arnold eigenlijk al effectief, en vervalt het belang van de Carbon Leakage in het EU-ETS.

Kortom, doe geen investeringen die verdere verduurzaming in de weg staan en neem geen investeringen enkel op basis van huidige (eventueel gunstige) belastingen en subsidies. Gebruik logische investeringsmomenten en redeneer vanuit het langetermijndoel terug naar de logische benodigde subsidieregelingen. Een belangrijke boodschap hierbij is: “Wees geen kolencentrale”.